

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Навчально-науковий інститут фізичної культури

Кафедра логопедії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІН інституту
фізичної культури

Михайло ЛЯННОЙ

«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЛОГОПЕДІЯ

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта (016.01 Логопедія)

Освітньо-професійна програма: Спеціальна освіта (Логопедія)

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Мова навчання: українська

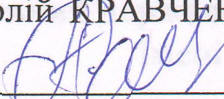
Погоджено науково-методичною
комісією ІН інституту фізичної
культури

«30» серпня 2024 р.

Голова

Людмила МОРОЗ, к.п.н., доцент

Суми – 2024

Розробники: Анатолій КРАВЧЕНКО, кандидат педагогічних наук, професор
кафедри логопедії

Навчально-науковий інститут фізичної культури

Кафедра логопедії

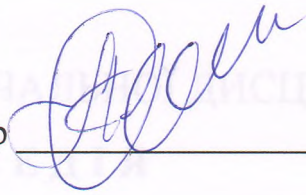
Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри логопедії
Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

«30» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Анатолій КРАВЧЕНКО, к.п.н., професор

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 016 Спеціальна освіта (016.01 Логопедія)

Освітньо-професійна програма: Спеціальна освіта (Логопедія)

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією НН інституту фізичної
культури:

«30» серпня 2024 р.

Голова

Людмила МОРОЗ, к.п.н., доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 7	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
2-й		2-й	
Семестр			
1-й		1-й	
2-й		2-й	
Лекції			
22 год.		4 год.	
22 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
24 год.		6 год.	
26 год.		8 год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
42 год.		78 год.	
72 год.		108 год.	
Консультації:			
2 год.		2 год.	
год.			
Вид контролю:			
залік			
екзамен			
Загальна кількість годин –210			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Логопедія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки напряму (спеціальності) *016 Спеціальна освіта (016.01. Логопедія.)* перший (бакалаврський) рівень та відноситься до циклу професійної підготовки і належить до обов'язкових дисциплін.

Мета навчальної дисципліни – розкрити методологічні і теоретичні основи логопедії; науково-теоретичні засади корекційно-освітньої технології у роботі з дітьми з мовленнєвими порушеннями; сформувати в здобувачів свідоме оволодіння цією дисципліною, що забезпечить високий рівень професійної підготовки педагога (логопеда), здатного творчо розв'язувати складні задачі і практичні проблеми надання корекційної допомоги дітям з мовленнєвими порушеннями; познайомити здобувачів із закономірностями формування мовлення в нормі і при дизонтогенезі, принципами аналізу мовленнєвих порушень, їх класифікацією та методами корекції.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

– підготувати здобувачів з теоретичних питань методики виявлення, подолання та профілактики мовленнєвих порушень в об'ємі необхідному майбутнім спеціалістам для ефективної організації формування мовленнєвої компетентності дітей дошкільного та молодшого шкільного віку;

– ознайомити із психофізіологічними процесами, що забезпечують різні види мовленнєвої діяльності, з рівнями організації мовленнєвої функціональної системи, з практичними методами та прийомами подолання порушень мовлення дітей та дорослих;

– навчити здобувачів використовувати теоретичні знання на практиці;

– виховувати у здобувачів працьовитість, відповідальність до виконання завдань курсу, дисциплінованість, самостійність.

Вивчення дисципліни спрямовано на формування в студентів програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-

педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної освіти (логопедії) і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності (СК):

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти, логопедії.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення мовлення, актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами (порушеннями мовлення), доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, логопедичний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного, логопедичного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-17. Здатність до застосування сучасних знань про психологічні особливості осіб із порушеннями мовлення як суб'єктів освітнього, логопедичного, корекційно-розвивального, відновно-реабілітаційного та абілітаційного процесів.

СК-18. Здатність оцінити структуру, механізм та ступінь тяжкості мовленнєвого дефекту, здійснити диференційну діагностику мовленнєвого порушення, оцінити особливості психофізичного розвитку, визначити потенційні можливості осіб із мовленнєвими порушеннями.

СК-19. Здатність здійснювати профілактику порушень усного та писемного мовлення у осіб різного віку на засадах соціального, педагогічного та психологічного характеру.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Для ефективного вивчення навчальної дисципліни важливим є попереднє опанування наступними дисциплінами: «Вступ до спеціальності Спеціальна освіта і педагогічна деонтологія», «Психологія», «Психолінгвістика», «Анатомія, фізіологія, патологія дітей та підлітків», «Мовленнєві і сенсорні системи та їх порушення».

3. Результати навчання за дисципліною

РН-1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН-2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти, логопедії.

РН-3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН-4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

РН-5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

РН-6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН-8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН-9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

РН-11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

РН-12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

РН-14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-логопеда, вчителя-дефектолога, асистент вчителя-логопеда, асистент вчителя тощо.

РН-15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

РН-17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

РН-18. Вміти проводити діагностику мовленнєвих порушень особистості, прогнозувати успішність корекційно-розвивального процесу, складати індивідуальні програми корекційно-розвивальної та/або корекційно-відновлювальної роботи.

РН-19. Застосовувати методи та прийоми з профілактики та корекції порушень усного та писемного мовлення різного характеру та ступеня тяжкості в дітей, підлітків та дорослих.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень студента</i>
90 – 100	Студент виявляє творчі здібності, вміє самостійно

	здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для творчого вирішення навчальних завдань, переконливо аргументує відповіді, обґрунтовує власні міркування та умозаключення.
82 - 89	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, правильно вирішує навчальні завдання, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких не значна, добирає аргументи для підтвердження думок.
74 - 81	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти допущені помилки.
64 - 73	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є суттєві.
60 - 63	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за вихідний, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, з допомогою викладача може виправляти значну кількість суттєвих помилок.
35-59	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
1 - 34	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Критерії поточного контролю знань і умінь студентів

1. Поточний контроль теоретичних знань студентів здійснюється за 5-бальною шкалою: 1 – «незадовільно», 2-3 – «задовільно», 4 – «добре», 5 – «відмінно».

Розподіл балів

<i>Розділ 1</i>							Разом	Сума	Підсумковий (залік)	Разом
Поточний контроль										
Т1		Т2		Т3						
7		7		5			21			
Самостійна робота										
3		3		3			9	100	100	100
<i>Розділ 2</i>										
Поточний контроль										
Т1		Т2		Т3						
10		10		11			31			
Самостійна робота										
3		3		3			9			
<i>Розділ 3</i>										
Поточний контроль										
Т1		Т2		Т3						
7		7		7			21			
Самостійна робота										
3		3		3			9			
<i>Розділ 4</i>										
Поточний контроль										
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7				
5	5	5	5	5	5	5	35			
Самостійна робота										
2	3	3	3	3	3	3	20	75	25	100
<i>Розділ 5</i>										
Поточний контроль										
Т1			Т2							
5			5				10			
Самостійна робота										
5			5				10			
<i>Розділ 4</i>									Підсумковий (екзамен)	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік, екзамен, тести, проекти, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. ВСТУП ДО ЛОГОПЕДІЇ

Тема 1.1. Логопедія як спеціальна педагогічна наука.

Науково-теоретичні основи логопедії. Предмет і завдання логопедії. Принципи та методи логопедії. Значення логопедії. Відмінності мовленнєвої норми та патології. Понятійно-категоріальний апарат логопедії.

Тема 1.2. Етіологія та класифікація порушень мовлення.

Причини мовленнєвих порушень. Розмежування «первинних» та «вторинних» мовленнєвих порушень. Статистика мовленнєвих порушень. Характеристика підходів до аналізу мовленнєвих вад. Сучасні клініко-педагогічна та психолого-педагогічна класифікації мовленнєвих розладів.

Тема 1.3. Логопедична робота як педагогічний процес.

Загально-педагогічні та спеціальні принципи корекційної логопедичної роботи. Методи логопедичного впливу. Комплексність впливу при різних мовленнєвих порушеннях. Ефективність логопедичної роботи та фактори, що її зумовлюють. Вимоги до особистості логопеда та його професійної підготовки на сучасному етапі.

Розділ 2. ДИСЛАЛІЯ.

Тема 2.1. Загальна характеристика дислалії. Форми дислалії.

Визначення дислалії. Відомості з історії вивчення вад звуковимови. Поширеність та особливості прояву дислалії в різних вікових групах дітей. Вплив вад звуковимови на оволодіння грамотою та розвиток особистості дитини. Класифікація дислалії, характеристика різних форм дислалії (функціональна, акустико-фонематична, артикуляторно-фонематична, артикуляторно-фонетична). Поняття «простої» та «складної» дислалії, їх характеристика.

Тема 2.2. Логопедична робота при дислалії.

Мета, зміст та методика обстеження дітей з дислалією. Диференціальна діагностика дислалії, її відмежування від інших вад мовлення. Методика логопедичного впливу при дислалії. Етапи логопедичного впливу при дислалії, їх зміст та особливості. Структура логопедичних занять при дислалії. Особливості використання різних засобів на логопедичних заняттях.

Тема 2.3. Порушення вимови окремих звуків і прийоми їх постановки.

Порушення вимови звуків [р] і [р']. Прийоми їх постановки. Порушення вимови звуків [л] і [л']. Прийоми їх постановки.

Тема 2.4. Порушення вимови звуків [с], [с'], [з], [з'] [ц], [ц']. Характеристика основних видів сигматизма. Прийоми постановки свистячих звуків. Порушення вимови шиплячих звуків [ш], [ж], [щ], [ч]. Прийоми постановки звуків [ш] і [ж]. Порушення вимови звука йот. Порушення вимови звуків [к], [г], [х]. Прийоми постановки цих звуків.

Тема 2.5. Особливості логопедичної роботи щодо подолання поліморфної дислалії. Профілактика дислалії. Порушення дзвінкості звуків та їх виправлення. Порушення м'якості звуків та їх виправлення.

Розділ 3. ПОРУШЕННЯ ГОЛОСУ.

Тема 3.1. Загальна характеристика порушень голосу.

Механізм голосоутворення. Характеристика голосу. Вікові особливості голосоутворення. Причини порушень голосу.

Тема 3.2. Види порушень голосу.

Функціональні порушення голосу: види та причини. Органічні порушення голосу: види та причини. Класифікація порушень голосу на основі клінічного підходу до визначення патологічного стану фонаційного апарату (за ступенем прояву порушень голосу, за оцінкою рівня ураження фонаційного апарату, за наявністю/відсутністю органічних уражень).

Тема 3.3. Корекційна робота з подолання порушень голосу.

Відновлення голосу при функціональних порушеннях голосу. Відновлення голосу при органічних порушеннях голосу.

Розділ 4. ЗАЇКАННЯ

Тема 4.1. Загальна характеристика заїкання. Історія.

Теорії Г. Гутцмана, І. Сікорського, А. Куссмауля – аналітико-синтетичний метод подолання заїкання. Вища рада гігієни. Перші установи для надання допомоги заїкуватим (20-ті роки ХХ ст.). Значимість вчення І. Павлова для розроблення проблеми заїкання. Профілактичний напрям (30-ті роки ХХ ст.). Розроблення комплексного методу впливу на особу, що заїкається. Розвиток вчення про заїкання з 60-тих років по теперішній час.

Тема 4.2. Клініко-фізіологічна характеристика заїкання.

Етіологія та патогенез заїкання. Екзогенні та ендогенні чинники. Дві групи причин заїкання: ті, що призводять до заїкання («грунт»), та вихідні («поштовхи»). Науково-теоретичні основи дослідження заїкання. Тонічні та

клонічні мовленнєві судоми. Дихальні, артикуляційні та голосові судоми. Групи дітей, які заїкаються. Фізіологія заїкання. Поняття про мовленнєве коло.

Тема 4.3. Класифікація заїкання.

Невротична форма заїкання. Час та характер виникнення, причини. Мовленнєвий онтогенез. Розвиток загальної моторики. Характеристика мовленнєвого порушення. Неврозоподібна форма заїкання. Час та характер виникнення, причини. Мовленнєвий онтогенез. Розвиток загальної моторики. М'язовий тонус. Клінічні варіанти церебрастенічного синдрому. Характеристика мовленнєвого порушення.

Тема 4.4. Особливості особистості заїкуватих.

Розподіл хворих на заїкання на групи (за М. Буяновим). Психологічні особливості дітей із заїканням. Феномен фіксованості на ваді.

Тема 4.5. Обстеження осіб, що страждають на заїкання.

Збирання анамнестичних даних. Обстеження стану мовлення та моторики. Вивчення особистісних особливостей заїкуватого. Особливості обстеження осіб різного віку. Складання «мовленнєвого статусу». Психолого-педагогічний висновок.

Тема 4.6. Корекційна робота при заїканні.

Комплекс лікувально-педагогічних заходів (лікувально-оздоровчий та корекційно-виховний напрями). Методики логопедичної роботи із дітьми дошкільного віку: Н. Власової та О Рау, Н. Чевельової, С. Миронової, В. Селіверстова, Л. Крапівіної, Г. Волкової.

Тема 4.7. Ігри та вправи для подолання заїкання В. Рождественської, І. Вигодського, Е.Пелінгер, Л. Успенської. Методики подолання заїкання в учнів, підлітків та дорослих: Н. Чевельової, В. Селіверстова, А. Ястребової, В. Шкловського, Н. Асатіані, Л. Арутюнян тощо. Вимоги до проведення занять. Фактори, що впливають на якість мовлення при заїканні.

Тема 4.8 Нетрадиційні методи корекції заїкання.

Тема 4.9. Профілактика заїкання.

Напрями профілактики заїкання: запобігання виникненню заїкуватості у дітей, хроніфікації і рецидивам заїкуватості, порушенням соціальної адаптації. Групи дітей із чинником ризику із заїкуватості. Правила мовленнєвого спілкування батьків із дітьми. Фактори ризику. Ранній мовленнєвий розвиток, затримка мовленнєвого розвитку, сімейна ліворукість, двомовність, наявність заїкуватих у сім'ї. Підготовка дитини до школи.

Розділ 5. ПОРУШЕННЯ ТЕМПУ МОВЛЕННЯ.

Тема 5.1. Брадилалія.

Причини брадилалії. Симптоми брадилалії. Діагностика брадилалії. Корекція порушень мовлення. Прогноз та профілактика брадилалії.

Тема 5.2. Тахилалія.

Причини тахилалії. Симптоми тахилалії. Особливості діагностики та лікування брадилалії. Прогноз та профілактика тахилалії.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота
РОЗДІЛ 1. ВСТУП ДО ЛОГОПЕДІЇ												
Тема 1.1. Логопедія як спеціальна педагогічна наука.	9	2	2			5	17	2				15
Тема 1.2. Етіологія та класифікація порушень мовлення.	14	2	2			10	12		2			10
Тема 1.3. Логопедична робота як педагогічний процес.	14	2	2			10	12		2			10

РОЗДІЛ 2. ДИСЛАЛІЯ											
Тема 2.1. Загальна характеристика дислалії. Форми дислалії	16	2	4			10	12		2		10
Тема 2.2. Логопедична робота при дислалії.	9	2	2			5	15				15
Тема 2.3. 2.4.2.5 Порушення вимови окремих звуків і прийоми їх постановки.	15	4	6			5	14	2	2		10
РОЗДІЛ 3. ПОРУШЕННЯ ГОЛОСУ											
Тема 3.1. Загальна характеристика порушень голосу.	9	2	2			5	5				5
Тема 3.2. Види порушень голосу.	9	2	2			5	5				5
Тема 3.3. Корекційна робота з подолання порушень голосу.	13	4	4			5	10				10
					2					2	
РОЗДІЛ 4. ЗАЇКАННЯ											
Тема 4.1. Загальна характеристика заїкання. Історія.	9	2	2			5	10				10
Тема 4.2. Клініко-фізіологічна характеристика заїкання.	9	2	2			5	12	1	1		10
Тема 4.3. Класифікація заїкання.	9	2	2			5	23	1	2		20
Тема 4.4. Особливості особистості	14	2	2			10	11		1		10

заїкуватих.												
Тема 4.5. Обстеження осіб, що страждають на заїкання.	14	2	2			10	22	1	1			20
Тема 4.6. 4.7, 4.8 Корекційна робота при заїканні.	15	4	6			5	12	1	1			10
Тема 4.9 Профілактика заїкання	9	2	2			5	12					10
РОЗДІЛ 5. ПОРУШЕННЯ ТЕМПУ												
Тема 5.1. Брадилалія.	11	2	4			5	3					3
Тема 5.2. Тахилалія.	12	4	2			4	3					3
Усього годин	210	44	50		2	114	210	8	14		2	186

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Логопедія як спеціальна педагогічна наука.	2	2
2	Етіологія та класифікація порушень мовлення.	2	
3	Логопедична робота як педагогічний процес.	2	
4	Загальна характеристика дислалії. Форми дислалії.	2	
5	Логопедична робота при дислалії.	2	
6	Порушення вимови окремих звуків і прийоми їх постановки.	4	2
7	Загальна характеристика порушень голосу.	2	
8	Види порушень голосу.	2	
9	Корекційна робота з подолання порушень голосу.	4	
10	Загальна характеристика заїкання. Історія.	2	

11	Клініко-фізіологічна характеристика заїкання.	2	1
12	Класифікація заїкання.	2	1
13	Особливості особистості заїкуватих.	2	
14	Обстеження осіб, що страждають на заїкання.	2	1
15	Корекційна робота при заїканні.	4	1
16	Профілактика заїкання	2	
17	Брадилалія.	2	
18	Тахилалія.	4	
Разом		44	8

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Логопедія як спеціальна педагогічна наука.	2	
2	Етіологія та класифікація порушень мовлення.	2	2
3	Логопедична робота як педагогічний процес.	2	2
4	Загальна характеристика дислалії. Форми дислалії.	4	2
5	Логопедична робота при дислалії.	2	
6	Порушення вимови окремих звуків і прийоми їх постановки.	6	2
7	Загальна характеристика порушень голосу.	2	
8	Види порушень голосу.	2	
9	Корекційна робота з подолання порушень голосу.	4	
10	Загальна характеристика заїкання. Історія.	2	1
11	Клініко-фізіологічна характеристика заїкання.	2	2
12	Класифікація заїкання.	2	1
13	Особливості особистості заїкуватих.	2	1
14	Обстеження осіб, що страждають на	2	1

	заїкання.		
15	Корекційна робота при заїканні.	6	
16	Профілактика заїкання	2	
17	Брадилалія.	4	
18	Тахилалія.	2	
Разом		50	14

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Логопедія як спеціальна педагогічна наука.	5	15
2	Етіологія та класифікація порушень мовлення.	10	10
3	Логопедична робота як педагогічний процес.	10	10
4	Загальна характеристика дислалії. Форми дислалії.	10	10
5	Логопедична робота при дислалії.	5	15
6	Порушення вимови окремих звуків і прийоми їх постановки.	5	10
7	Загальна характеристика порушень голосу.	5	5
8	Види порушень голосу.	5	5
9	Корекційна робота з подолання порушень голосу.	5	10
10	Загальна характеристика заїкання. Історія.	5	10
11	Клініко-фізіологічна характеристика заїкання.	5	10
12	Класифікація заїкання.	5	20
13	Особливості особистості заїкуватих.	10	10
14	Обстеження осіб, що страждають на заїкання.	10	20
15	Корекційна робота при заїканні.	5	10
16	Профілактика заїкання	5	10
17	Брадилалія.	5	3
18	Тахилалія.	4	3
Разом		114	186

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Дефектологічний словник: навч. посіб. \ за ред. В. І. Бондаря, В. М. Синьова. К.: «МП Леся». 2011. 528 с.
2. Загальне недорозвинення мовлення: теорія та перспективне планування корекційно-розвиткової роботи: навч. посіб. / уклад. Н. М. Могильова. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна. 123 с.
3. Коломоєць Т. Г. Корекція порушень мовлення у дітей з дизартрією. Analysis of the phonetic composition of Ukraine // Innovations and prospects of world science. Proceedings of the 2nd International scientific and practical conference. Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2021. Pp. 305-309. URL: <https://sci-conf.com.ua/ii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-innovations-and-prospects-of-world-science-6-8-oktyabrya-2021-goda-vankuver-kanada-arhiv/>.
4. Коломоєць Т. Г. Обуховська К. Технології корекції заїкання в дітей дошкільного віку. Actual trends of modern scientific research. Proceedings of the 11th International scientific and practical conference. MDPC Publishing, Munich, Germany. 2021. Pp. 319-324 URL: <https://sci-conf.com.ua/xi-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-actual-trends-of-modern-scientific-research-6-8-iyunya-2021-goda-myunhen-germaniya-arhiv/>
5. Кравченко А. І. Корекція заїкання засобами комплексної фізичної реабілітації: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / А. І. Кравченко, Н. М. Скачедуб. – перероб. і доп. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. – 178 с.
6. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей середнього дошкільного віку із ЗНМ: Програмно-методичний комплекс / За ред. Є.Ф.Соботович. – К.: «Актуальна освіта», 2007. 120 с.
7. Логопсихологія : навч. посіб. / С. Ю. Конопляста, Т. В. Сак ; за ред. М. К. Шеремет. – К.: Знання, 2010. – 293 с.
8. Марченко І. С. Педагогічні технології комунікативного розвитку дітей з тяжкими порушеннями мовлення: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. пед. закл.. 1-е вид. К.: ДІА. 2019. 148 с.
9. Марченко І. С. Спеціальна методика розвитку мовлення (логопедична робота з корекції порушення мовлення у дошкільників): навч.- метод. посіб. для студ. вищ. пед. закл.. Вид 3-е., перер. та доп.. К.: Видавничий дім «Слово». 2017. 312 с.

10. Пахомова Н. Г. Нейропсихолінгвістика. навч. посіб. Вид. 2-е. Полтава: ТОВ «АСМІ». 2016. 265 с.
11. Пахомова Н. Г. Діагностика мовленнєвої готовності дітей старшого дошкільного віку з дизартрією до навчання в школі. навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Вид. 3-е. Полтава: ТОВ «АСМІ». 2012. 108 с.
12. Пінчук Ю. В. Основи методики виховання правильної вимови звука при дислалії // Педагогіка та методики: спеціальний збірник наукових праць / Ю. В. Пінчук. – К., 2000. – С. 43-49
13. Тарасун В.В. Логодидактика. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів / В.В. Тарасун. – К.: Видавництво Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, 2004. – 348 с.
14. Хрестоматія з логопедії / за редакцією Шеремет М.К. – К.: КНТ, 2006.
15. Шеремет М. К. Логопедія. Підручник / М. К. Шеремет. – К.: ВД «Слово», 2014. – 675с.

Додаткові:

1. Баскакова О. Ф. Раннє виявлення і профілактика мовленнєвих порушень у дітей / О. Ф. Баскакова // Таврійський вісник освіти. – 2015. №2(50). – Частина I. – с.70.
2. Гайван Т. Я. Логопедична робота з дітьми (Комплекс матеріалів для логопедичних занять) / Т.Я. Гайван. – Х.: Веста, 2008. – 184 с.
3. Галущенко В. І. Застосування інноваційних логопедичних технологій у корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення / В. І. Галущенко // Актуальні питання корекційної освіти. – 2016. – №7. URL: <http://aqce.com.ua/download/publications/45/42.pdf/>
4. Дидактичний матеріал для логопедичних занять із дітьми дошкільного і молодшого шкільного віку / Упоряд. Л. Д. Плюцова. – 2-е видання. – Х.: Вид. група «Основа», 2008. – 144 с.
5. Кондратенко В. Заїкання: сеноменологія та основні напрями реабілітації: Посібник для вищ. навч. закладів / В. Кондратенко, В. Ломоносов. – К. : Вид-во КНТ, 2006. – 70 с.

6. Кравченко І. В. Ігри у логопедичній роботі: Навчальний посібник для студентів напряму підготовки «Корекційна освіта» (логопедія) вищих педагогічних навчальних закладів. / І. В. Кравченко, А. І. Кравченко. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. – 262 с.
7. Лупінович С. М. Довідник учителя-логопеда / С. М. Лупінович. – Тернопіль: Мандрівець, 2008. – 112 с.
8. Нова редакція Базового компоненту дошкільної освіти / Богуш А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л. та ін. – К. : Видавництво, 2012. – 26 с.
9. Рібцун Ю. В. Характеристика фонетико-фонематичної складової мовлення дітей п'ятого року життя із ФФНМ / Ю. В. Рібцун // Український логопедичний вісник : зб. Наук. Пр. – Вип. 2. – 2011. – С. 36–53.
10. Рібцун Ю. В. Дошкільнятко: корекційно-розвивальна та навчально-виховна робота з дітьми з фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення : навч.-метод. Посіб. / Ю. В. Рібцун. – К., 2014. – 238 с.
11. Рібцун Ю. В. Ігри для ротика : вправи на розвиток мовлен. Дихання / Юлія Рібцун // Дошкіл. Виховання. – 2007. – № 4. – С. 28–29.
12. Рібцун Ю. В. Інноваційний підхід до організації та проведення артикуляційної гімнастики в логопедичній групі / Ю. В. Рібцун // Дошкільна освіта. – 2011. – № 3 (33). – С. 31–43.
13. Шукшина Л.М. Допомога дітям з мовленнєвими проблемами / Л. М. Шукшина. – К.: Шк. світ, 2012. – 128 с.